

Lasten varhaiskasvatuksesta perittävät maksut 1.3.2023 alkaen ja toimintaohjeet varhaiskasvatusmaksun määrittämiseksi

Maksun perinnässä noudatetaan varhaiskasvatuksen asiakasmaksulakia (1503/2016).

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksut määräytyvät varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain (1503/2016), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain 4 §:n sekä Lieksan kaupungin hyvinvointilautakunnan päätösten mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annettua lakia (1503/2016) on muutettu siten, että varhaiskasvatuksen asiakasmaksuja alennetaan nostamalla maksun määrittämisessä käytettäviä tulo rajoja. Ohjeet ovat voimassa 1.3.2023 alkaen, jolloin laki varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 5 §:n muuttamisesta on tullut voimaan. Indeksitarkastuksen tehdään kahden vuoden välein.

Varhaiskasvatuksen maksut

Asiakasmaksu

Kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa asiakasmaksut määräytyvät perheen koon ja tulojen perusteella. Perheen nuorimman lapsen varhaiskasvatuksesta perittävä enimmäismaksu on 1.3.2023 alkaen **295 €**. Toisesta lapsesta perittävä maksu muuttuu siten, että maksu on enintään 40 % ensimmäisen lapsen maksusta eli **118 €**. Seuraavien lasten maksu on edelleen 20 % nuorimman lapsen maksusta eli enintään **59 €**. Maksu peritään enintään 11 kk:lta vuodessa. Alin perittävä kuukausimaksu on **28 €**.

Asiakasmaksu määrätään maksamisajankohdan tilannetta vastaavaksi joko todettavissa olevien tai arvioitujen tulojen perusteella. Jos varhaiskasvatuspaikan hakija ei ilmoita tulojaan, kunta voi määrätä enimmäismaksun.

Tilapäisen varhaiskasvatuksen maksu

Kunta päättää myös tilapäisesti annettavan asiakasmaksun. Yli viiden tunnin maksu parkkihoidosta on 14 €/päivä ja enintään 5 h maksu on 10 €/päivä.

Perheen koko

Perheen kokona otetaan huomioon yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisessa olosuhteessa elävät henkilöt sekä kaikki heidän kanssaan samassa taloudessa asuvat molempien alaikäiset lapset.

Jos lapsen huoltajat asuvat eri osoitteissa ja lapselle järjestetään varhaiskasvatusta vain yhdessä kunnassa, määräytyy maksu sen perheen tulojen perusteella, jonka luona lapsi on väestörekisterin mukaan kirjoilla. Jos lapsi käyttää varhaiskasvatuspalveluja kahdessa kunnassa, maksu määrätään erikseen molemmissa kunnissa. Näin määrätyt maksut eivät saa ylittää yhteensä 295 kuukaudessa.

Tulotiedot

Mikäli tuloja ei ilmoiteta määräajassa, määritellään korkein asiakasmaksu. Mikäli tulotiedot ilmoitetaan myöhässä, maksu määritellään seuraavan kuukauden alusta uusien tulojen mukaan.

Tulorekisteri

Lieksan kaupunki hakee tulonsaajan tulotiedot pääsääntöisesti suoraan tulorekisteristä, mikäli perhe ei ole antanut suostumustaan varattujen tuntien mukaiseen korkeimpaan maksuun.

Koska kaikkia tulotietoja ei saada tulorekisteristä, huoltajan tulee tehdä eDaisyssä tuloseselvitys tulorekisteristä puuttuvien tietojen osalta. (esim. yrittäjän tuloseselvitys, pääoma-, korko- ja osinkotulot, elatustuki, vakuutusyhtiön maksama kuntoutustuki, eläketulot, aikuiskoulutustuki, työttömyyskassojen maksamat työttömyysetuudet) hoidon aloituskuukauden aikana. Mikäli tuloseselvitystä ei tehdä pyydettyyn määräaikaan mennessä, määrätään enimmäismaksu. Myöhässä tulleiden tuloseselvitysten perusteella ei oikaista tehtyjä maksupäätöksiä takautuvasti. Työn alkaessa, esimerkiksi vanhempainvapaan jälkeen, ei tulotietoja saada heti tulorekisteristä. Tällöin huoltajan tulee toimittaa tulotiedot eDaisyn kautta.

Tulotietojen näkyminen tulorekisterissä edellyttää, että työnantaja on ilmoittanut tiedot tulorekisteriin. Tulorekisteriin on tallennettu tiedot 1.1.2020 jälkeen maksetuista palkoista.

Työnantaja voi ilmoittaa tulotietoja tulorekisteriin joko suppeasti tai eritellysti. Suppea ilmoitustapa tarkoittaa, että palkka ilmoitetaan vain yhteyssummana, mutta työnantaja voi eritellä palkanosat myös tarkemmin. Tämän lisäksi työnantaja voi ilmoittaa tulorekisteriin vapaaehtoisia tietoja esimerkiksi palkan ansaintakaudesta.

Jos työnantaja on antanut palkkatiedot tulorekisteriin eritellysti ja ilmoittanut myös vapaaehtoisia tietoja, on todennäköisempää, että Lieksan kaupunki saa varhaiskasvatuksen asiakasmaksun määrittelyyn tarvittavat tiedot suoraan tulorekisteristä. Tällöin huoltajien ei tarvitse toimittaa erikseen palkka- ja työsuhtetietoja.

Kuukausibruttotulot lasketaan henkilön työnantajalta saadusta palkkatodistuksesta. Jos kuukausitulot vaihtelevat, otetaan huomioon viimeksi kuluneen vuoden keskimääräinen tulo. Yrittäjien tulojen laskemiseksi tarvitaan todistus viimeksi vahvistetusta verotuksesta.

Päätettäessä asiakasmaksuista, perheen tuloina otetaan huomioon palvelun käyttäjän sekä hänen kanssaan yhteistaloudessa asuvan avio- tai avopuolison veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot.

Tulot ilmoitetaan [eDaisyn kautta](#) eDaisyssä tehdään tuloseselvitysten lisäksi irtisanomis- ja muutosisloimitukset sekä uudet varhaiskasvatushakemukset.

Tuloina otetaan huomioon

- kaikki palkkatulot **lomarahoineen**
- itsenäisestä ammatinharjoittamisesta ja yritystoiminnasta saatavat henkilökohtaiset tulot (myös starttiraha)
- pääoman ja muun omaisuuden tuotto-, korko-, osinko- ja vuokratulot, laskennallinen metsätulo
- työttömyyskorvaus ja -avustus
- työllisyyskoulutuksen korvaus
- kotoutumistuki ilman ylläpitokorvauksia
- koulutustuki, apurahat ja stipendit, joita ei ole myönnetty opintojen johdosta
- tapaturmavakuutuksen päiväraha ja elinkorko, sairausvakuutuksen mukainen päiväraha, vanhempainpäiväraha (mm. raskausraha, erityisraskausraha, vanhempainraha, osittainen vanhempainraha), erityishoitoraha, sairastuneen lapsen hoitotuki
- kuntoutusraha ja kuntoutustuki
- tapaturmavakuutuksen haittaraha, haittalisä sekä veteraanilisä
- verolliset päivarahat
- varhaiskasvatuksessa olevan lapsen ja hänen huoltajiensa eläkkeet ja elinkorot
- varhaiskasvatuksessa olevaan lapseen kohdistuvat elatusapu ja -tuki tms.
- verolliset luontaisedut (esim. auto-, ruoka-, puhelin- ja asuntoetu)
- omaishoidon tuki, joustava ja osittainen hoitoraha

Kuukausibruttotulot lasketaan henkilön bruttopalkkatodistuksesta. Jos palkkatodistuksessa ei ole merkitty lomarahoja, **bruttopalkkaan lisätään 5 % lomarahaa**. Jos lomarahaa ei makseta, asiasta on toimitettava työnantajan ilmoitus.

Opiskelijat toimittavat oppilaitoksesta saatavan opiskelutodistuksen ja Kelan päätöksen opintotuesta. Mikäli kyseessä on työvoimakoulutus, opiskelutodistuksen lisäksi on toimitettava päivärahapäätös.

Yrittäjät toimittavat verotustodistuksen, ennakoverolipunjäljennöksen tai niiden puuttuessa tilitoimiston selvityksen yksityisotoista. Uudet yrittäjät toimittavat tilitoimiston selvityksen tuloista ja menoista tai niiden puuttuessa tuovat oma-arvion tuloista. Tulot tarkistetaan puolen vuoden kuluttua ja mahdollinen asiakasmaksun muutos tehdään seuraavasta laskutuksesta alkaen.

Osakeyhtiö: toimittavat palkkatodistuksen luontaisetuineen, osinkotulot ja palkkiot

Metsänomistajat toimittavat todistuksen metsän pinta-alasta ja tiedon metsän sijaintikunnasta (verotuspäätös/erittelyosa).

Metsätulona otetaan huomioon varojen arvostamisesta verotuksessa annetun lain mukaan vahvistettu metsän keskimääräinen vuotuinen tuotto hehtaarilta kerrottuna metsämaan pinta-alalla. Tästä määrästä vähennetään 10 % ja metsätalouden korot. Metsätuloa on lisäksi alennettava palvelun käyttäjän vaatimuksesta, mikäli tilakohtaisen vuotuisen hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvo on metsänhoitoyhdistyksen tai metsäkeskuksen antaman lausunnon perusteella vähintään 10 % alempi kuin metsätulo. Alennus on metsätulon ja hakkuumahdollisuuden nettoraha-arvon erotuksen suurin.

Tuloina ei oteta huomioon

- Lapsilisää
- Lapsen kotihoidon tuki
- Vammaisetuuksiin annetun lain (570/2007) mukainen etuus
- Kansaneläkelain (568/1994) mukainen lapsikorotus
- Opintotukilain (65/1994) mukainen opintotuki
- Asumistuki
- Tapaturmavakuutuksen perusteella suoritettavat sairaanhoito- ja tutkimuskulut
- Sotilasavustus
- Rintamalisä
- Työllisyysrahaston maksama aikuiskoulutustuki
- Opintotuen asumislisä
- Toimeentulotukena maksettavaa toimintarahaa ja matkakorvausta
- Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukainen ylläpitokorvaus
- Työvoimapolitiisessa aikuiskoulutuksesta annetun kuntoutusrahalain mukaista ylläpitokorvausta
- Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukainen kulukorvaus
- Opintojen takia suoritettavat apurahat ja muut vastaavat avustukset
- Perhehoidon kustannusten korvaukset
- Lasten kotihoidon tuki

Tulojen vähennyksenä otetaan huomioon

suoritettavat elatusavut ja tosiasiallisista perhesuhteista johtuvat muut vastaavat kustannukset sekä rahasyytinki.

Tuloselvitystä ei tehdä, jos perhe antaa suostumuksensa määrätä lapsen asiakasmaksuksi korkeimman maksun.

Maksun periminen

Toimintavuosi alkaa 1.8. ja päättyy 31.7. Maksu peritään **kuukausimaksuna** enintään 11 kuukaudelta toimintavuoden aikana. Maksu pyritään määrittelemään hoidon aloituskuukauden aikana. Kuukausimaksu peritään koko kuukaudelta, vaikka lapsi olisi vain 1 pv/kk hoidossa, ellei hoitosuhdetta ole irtisanottu. Heinäkuu on maksuton kuukausi, jos voimassa oleva hoitosuhde on aloitettu edellisen vuoden elokuussa tai aikaisemmin. Yleinen kaikkia perheitä koskeva maksuntarkistus tehdään vuosittain kauden alussa 1.8. alkaen.

1. Lieksan päivähoitomaksuporrastus, hyvinvointilautakunta 20.3.2018 § 44 ja 15.5.2018 § 63

Alle esiopetusikäiset

Tuntimäärä	Maksu-%
0-86 h/kk	60
87-110 h/kk	70
111-135 h/kk	80
136-150 h/kk	90
151-	100

Esioppilaat

Tuntimäärä esiopetuksen lisäksi	Maksu-%
0-50 h/kk	50

Tuntimäärää on mahdollista muuttaa kolmen kuukauden välein.

Mikäli sovittu tuntimäärä ylittyy kolmena peräkkäisenä kuukautena, tulee tuntirajaa muuttaa hoidon tarvetta vastaavaksi.

2. Jos lapsi on sairauden johdosta poissa varhaiskasvatuksesta vähintään 11 toimintapäivää kuukaudessa, peritään maksuna puolet kuukausimaksun määrästä. Jos lapsi on sairauden johdosta poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, ei maksua tältä kuukaudelta peritä lainkaan.
3. Jos lapsi on muun kuin sairauden johdosta poissa kaikki kalenterikuukauden toimintapäivät, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Muutoin peritään aina täysi kuukausimaksu.

Jos lapsi on päivänkin hoidossa kalenterikuukauden aikana, peritään asiakasmaksupäätöksessä määritelty kuukausimaksu, jos hoitosuhde jatkuu seuraavana kuukautena, esimerkiksi kesälomakauden aikana.

4. Vanhempainrahakauden vaikutukset asiakasmaksuun:

- Oikeutta käyttää varhaiskasvatuspaikkaa ei ole vanhempainrahakauden aikana, mutta oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy, jos poissaolo kestää yhtäjaksoisesti enintään 13 viikkoa.
- Vanhempainrahakaudella kertaluonteisesta enintään 5 toimintapäivää kestävästä poissaolosta ei tarvitse ilmoittaa. Kyseisiltä päiviltä peritään hoitomaksu normaalisti.
- Vanhempainrahakaudesta johtuvasta yli 5 toimintapäivää kestävästä poissaolosta on ilmoitettava varhaiskasvatuspaikkaan viimeistään kuukautta ennen sen suunniteltua aloittamispäivää.
- Vanhempainrahakaudesta johtuvasta toistuvasta 1–5 päivää kestävästä poissaolosta on ilmoitettava viimeistään viikko ennen ensimmäisen poissaolon suunniteltua aloittamispäivää.
- Toistuva poissaolo tarkoittaa useita poissaolojaksoja, joista voi ilmoittaa kerralla.
- Yli 5 toimintapäivää kestävästä tai toistuvasta 1–5 päivää kestävästä vanhempainrahakaudesta tulee toimittaa Kelan päätös (kopio).

Maksua ei peritä niiltä päiviltä, joina lapsi on varhaiskasvatuslain 15 §:ssä tarkoitetulla tavalla **ennalta ilmoitetusti** poissa varhaiskasvatuksesta

Lapsella, jonka isyysrahakaudesta on kyse, ei ole oikeutta käyttää varhaiskasvatuspaikkaa isyysrahakauden aikana. Oikeus samaan varhaiskasvatuspaikkaan säilyy. Varhaiskasvatuksen asiakasmaksua ei peritä siltä ajalta, kun lapsi on kotona isyysrahakaudella. Isyysrahakaudesta on ilmoitettava varhaiskasvatusjohtajalle tai päiväkotien johtajalle viimeistään kaksi viikkoa ennen sen suunniteltua aloittamispäivää. Isyysrahakaudesta on toimitettava Kelan päätös (kopio) Daisy-asiointipalvelussa (eDaisy). Perheen muilla lapsilla säilyy oikeus varhaiskasvatukseen isyysrahakauden ajan.

5. Kun hoitosuhde alkaa tai päättyy kesken kalenterikuukauden, maksu suhteutetaan tuntiperusteiseen varhaiskasvatusmaksuun.
6. Mikäli perheen maksukyky oleellisesti muuttuu tai maksu osoittautuu virheelliseksi, voidaan maksu tarkistaa tapauskohtaisesti kesken toimintavuoden, aikaisintaan toimintakauden alusta alkaen.
7. Huoltajan esityksestä voidaan asiakasmaksua alentaa tai jättää perimättä elatusvelvollisuuden, toimeentuloedellytysten tai huollolisten näkökohtien perusteella.
8. Maksu voidaan oikaista takautuvasti vuoden ajalta, mikäli maksuluokan perusteena olevat tiedot on ilmoitettu virheellisesti.

Muutoksista ilmoittaminen on huoltajien vastuulla, mikäli perheen bruttotulot muuttuvat vähintään +/- 10 %, perheen koko muuttuu (esim. avioero, lapsen syntymä, uusi puoliso) tai lapsen varhaiskasvatusajat ja -tarve muuttuvat pysyvän luonteisesti tai voimassa olevien säädösten muuttumisen perusteella.

Uudet tulot huomioidaan seuraavasta kuukaudesta alkaen.

Jos huoltaja ei ole hyväksynyt korkeinta maksua sitä tarkastetaan, kun

- perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut
- on ilmeistä, että maksua määrätessä huomioon otettavat perheen olosuhteet ovat muuttuneet
- lapsen varhaiskasvatusaika muuttuu
- maksu osoittautuu virheelliseksi

9. Mikäli tulot perustuvat arvioon (esim. tilitoimiston), tulot tarkistetaan ½-vuoden kuluttua ja mahdollinen asiakasmaksumuutos tehdään seuraavasta laskutuksesta alkaen.
10. Jos tulotietoja ei ole ilmoitettu määräaikaan mennessä, hoidosta peritään korkein, 295 euron maksu ja se oikaistaan, kun tulotiedot on ilmoitettu, seuraavasta laskutuksesta alkaen.
11. Viranhaltijan tekemä virhe
Jos virhe aiheuttaa hyvityksen, maksu oikaistaan takautuvasti ja liikaa maksettu hoitomaksu palautetaan huoltajille.
Jos virhe aiheuttaa lisälaskutuksen, maksua ei oikaista takautuvasti, vaan se oikaistaan seuraavasta laskutuksesta alkaen.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksu lasketaan perheen koon mukaan määräytyvän tulorajan ylittävistä tulosta alla olevan prosentin mukaisesti 1.3.2023 alkaen

Perheen koko	Vähimmäisbruttotulo €/kk	Maksuprosentti	Korkeimman maksun bruttotuloraja €/kk
2	3.874	10,70	6.626
3	4.998	10,70	7.750
4	5.675	10,70	8.427
5	6.353	10,70	9.105
6	7.028	10,70	9.780

Yli kuusihenkisen perheen tulorajaa korotetaan kustakin seuraavasta alaikäisestä lapsesta 262 eurolla.

Esimerkkejä:

Esimerkki 1 Perheessä kaksi yhteistaloudessa avioliitossa tai avioliitonomaisessa olosuhteessa elävää henkilöä ja kaksi lasta (1-vuotias ja yli 3-vuotias).
Lapset kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa, tuntimääräksi on valittu 0–86 tuntia/kk (60 %) ja perheen bruttotulot yhteensä 7000 €/kk.
Asiakasmaksu: 7000 € – 5675 € = 1325 €
10,7 % 1325 eurosta = 142 € (100 %)
Nuorin lapsi 142 eurosta 60 % = 85 €, seuraava lapsi 85 eurosta 40 % = 34 €

Esimerkki 2 Perheessä yksinhuoltaja ja kaksi lasta (1-vuotias ja 8-vuotias).
Yksi lapsi on kunnan järjestämässä varhaiskasvatuksessa, tuntimääräksi on valittu 136–150 tuntia/kk (90 %) ja perheen bruttotulot yhteensä 5400 €/kk.
Asiakasmaksu 5400 € – 4998 € = 402 €
10,7 % 402 eurosta = 43 (100 %), Nuorin lapsi 43 eurosta 90 % = 39 €

Varhaiskasvatuksen hoitotakuu

Lieksan kaupungin varhaiskasvatuksessa on käytössä varhaiskasvatuksen hoitotakuu. Mikäli lapsen varhaiskasvatuksen tarve loppuu tilapäisesti, lapsen on mahdollista jäädä pois varhaiskasvatuksesta hoitotakuulle 2–4 kuukaudeksi 1.5.–31.8. välillä ja palata samaan yksikköön poissaolon jälkeen viimeistään elokuun aikana. Hoitotakuu on käytössä kunnallisissa varhaiskasvatyksyksissä.

Edellytykset hoitotakuulle:

- Lieksan kaupunki sitoutuu osoittamaan lapselle hoitopaikan entisestä yksiköstä edellyttäen, että lapsi palaa varhaiskasvatukseen viimeistään elokuun aikana tai lapsen hoitotakuusopimuksen mukaisesti.
- Hoitotakuu kestää enintään siihen saakka, kunnes lapsen esiopetus alkaa
- Hoitosuhde on ollut voimassa vähintään kolme (3) kuukautta
- Kirjallinen sopimus tehdään viimeistään kaksi (2) kuukautta ennen hoitotakuun alkamista
- Lapsi on poissa kunnan järjestämästä varhaiskasvatuksesta vähintään kaksi (2) – neljä (4) kuukautta
- Hoitotakuu päättyy, jos perhe muuttaa yli vuodeksi tai pysyvästi pois Lieksasta
- Alustava varhaiskasvatukseen paluupäivä on ilmoitettava sopimusta tehtäessä ja vahvistettava varhaiskasvatustyksikön johtajalle viimeistään kahta kuukautta ennen varhaiskasvatuksen alkamista.
- Päätös paluupäivälle tehdään valmiiksi, mutta ryhmäsijoitus voidaan tarvittaessa muuttaa. Takuu koskee samaan yksikköön palaamista ja edellyttäen, että yksikkö on toiminnassa.

Mikäli perhe tarvitsee varhaiskasvatusta ennen hoitotakuun päättymistä, tulee paikkaa hakea normaalin hakumenettelyn mukaisesti (lainvoima-aika 4 kk tai 2 vko)

Varhaiskasvatuspaikan irtisanominen on ilmoitettava etukäteen [eDaisyn kautta](#). Varhaiskasvatuspaikka tulee irtisanoa viimeistään viimeisenä hoitopäivän, jolloin myös laskutus päättyy.

Maksu on ulosottokelpoinen ilman oikeuden päätöstä.

Mikäli asiakas on tyytymätön maksupäätökseen, on hänellä oikeus saada asiasta hyvinvointilautakunnan päätös. Kirjallinen muutoksenhakuvaatimus on toimitettava kaupungintalolle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaamisesta.

Ennen muutoksenhakua ota kuitenkin ensin yhteys varhaiskasvatuksen laskutukseen selvittääksesi voidaanko maksu korjata suoraan ilman lautakuntakäsittelyä. Esimerkiksi virheelliset tai puutteelliset tulotiedot ja haluatte niitä muuttaa tai täydentää. Jos sinulla on kysyttävää varhaiskasvatuksen laskusta, ota yhteyttä varhaiskasvatuksen laskutukseen.

Lisätietoja:

Jaana Hilli-Saarimaa
toimistos sihteeri
puh. 040 1044 107
sähköposti: varhaiskasvatus.laskutus@lieksa.fi